| Guía Docente | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Datos Identificativos | | | | 2016/17 |
| Asignatura (*) | Avaliación e Intervención Psicopedagóxica | | Código | 652711604 |
| Titulación | | | | |
| Descriptores | | | | |
| Ciclo | Período | Curso | Tipo | Créditos |
| 1º e 2º Ciclo | 1º cuadrimestre | Primeiro-Segundo | Optativa | 4 |
| Idioma | Galego | | | |
| Modalidade docente | Presencial | | | |
| Prerrequisitos | | | | |
| Departamento | Psicoloxía Evolutiva e da Educación | | | |
| Coordinación | Baña Castro, Manuel | Correo electrónico | m.bcastro@udc.es | |
| Profesorado | Baña Castro, Manuel | Correo electrónico | m.bcastro@udc.es | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | Esta materia xunto coa "Psicoloxía da aprendizaxe en contextos educativos" configuran o Módulo de Formación Básica do Título: Procesos educativos, aprendizaxe e desenvolvemento da personalidade de 6 a 12 anos (Orden ECI/3857/2007, do 29 de decembro).<br>O núcleo de competencias básicas trata do coñecemento do desenvolvemento da psicoloxía evolutiva da nenez en concreto nos dominios cognitivo,  social e afectivo-emocional. | | | |

| Competencias / Resultados do título | |
|---|---|
| Código | Competencias / Resultados do título |

| Resultados da aprendizaxe | |
|---|---|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias / Resultados do título |

| Contidos | |
|---|---|
| Temas | Subtemas |
| MODULO 1. Desenvolvemento e aprendizaxe<br>1. Relacións e implicacións educativas desde as diferentes teorías psicolóxicas e evolutivas | Psicoloxía, desenvolvemento e educación. Teorías, relacións desenvolvemento e aprendizaxe mais destacables ao longo do coñecementos psicolóxico e implicacións para a educación. Desenvolvemento e aprendizaxe escolar. |
| 2. Factores e explicacións actuais do desenvolvemento desde as recentes teorías evolutivas: Principais aportacións da psicoloxía do desenvolvemento para a práctica educativa escolar | Teorías explicativas do desenvolvemento humán, carácter científico e aplicado do mesmo e factores implicados no desenvolvemento da persoa. Relacións entre Psicoloxía do desenvolvemento e a aprendizaxe escolar. Implicacións para a práctica educativa escolar |
| MODULO 2. O desenvolvemento cognitivo desde os 6 aos 12 anos.<br>3. O desenvolvemento intelectual ou cognitivo: A explicación evolutiva moderna, a explicacións dos estadios piageteanos e os períodos de crisis vygotskianos: o desenvolvemento do período operacional concreto | Teorías contemporáneas do desenvolvemento humán representativas para a educación escolar de hoxe en día. Os períodos de crisis evolutivas e a sua explicación. Os etadios piageteanos do desenvolvemento: o estadio operacional concreto: características, implicacións educativas e coñecementos relevantes para a educación |
| 4. O desenvolvemento persoal e social dos 6 aos 12 meses: a vontade, a moralidade, o autoconcepto e a identidade pesoal. | Autoconcepto, autoestima, construcción da personalidade e educación. O desenvolvemento do autoconcepto, estadios e características. O desenvolvemento da identidade humana e a sua explicación. O desenvolvemento moral, a construcción da conciencia moral e a vontade. Implicacións para a educación |

| | |
|---|---|
| 5. O caracter de modificabilidade do desenvolvemento humán, a plasticidade cerebral e a sua estimulación e cambeo | Plasticidade cerebral, modificabilidade cognitiva e a importancia da estimulación para o desenvolvemento. Aportacións actuais das teorías cognitivas e do desenvolvemento para a práctica educativa. A importancia da guía e mediación. O carácter modificable da intelixencia humana. A inexistencia de teitos no desenvolvemento. Capacidades e discapacidades e o seu desenvolvemento. A atención para o desenvolvemento, a sua importancia e os apoios. Desenvolvemento neurotípico e atípico |
| MODULO 3: O social e o individual do desenvolvemento: variables persoais e interpersoais.<br>6. A construcción de esquemas e estructuras de coñecemento | A importancia do factor social no desenvolvemento cultural. Os outros e a sua aportación ao desenvolvemento individual. A colectividade como factor do desenvolvemento. Os esquemas e estructuras de coñecemento: como se construien e se utilizan. A importancia da linguaxe no desenvolvemento cultural e social. |
| 7. O desenvolvemento e a actividade humán: Acción, interacción e construcción do coñecemento. | A actividades exploratoria para o desenvolvemento. O valor instrumental da actividade humán para a construcción do coñecemento. Construcción e activación de esquemas. Interacción social e procesos cognitivos. Os iguais e a internalización do coñecemento. Actividade autoestructurante e relacións interpersoais. Aprender, construir e compartir |
| 8. Educar para desenvolver ou desenvolver para educar: as controversias das relacións actuais para o desenvolvemento humán. | As concepcións para o desenvolvemento e a educación. O conflicto sociocognitivo, a zona de desenvolvemento próximo e o crecemento cognitivo e persoal. Desenvolvemento, cultura, educación e escolarización.<br>Función e motivo, acción e actividade, necesidade e atención. Desenvolvemento natural, social e cognitivo. |
| 9. Crear e desenvolver persoas: o carácter indisoluble do desenvolvemento humán e a construcción de procesos psicolóxicos superiores. A igualdade e a diversidade no desenvolvemento | O valor social das persoas. Cambeo e desenvolvemento. Contextos e situacións de capacidade e aprendizaxe. A vivencia coas dificultades e necesidades humáns. As experiencias de aprendizaxe na vida diaria. A importancia da coordinación de apoios e atención para o desenvolvemento. O cambeo cognitivo como consecuencia da escolarización. |
| Prácticas | Versarán sobre os contidos teóricos e os problemas actuais en torno ao desenvolvemento e a educación, o crecemento e a sua estimulación, a formación das persoas e a construcción do coñecemento así como a o mundo social que queremos e que buscamos coas persoas que formamos |

| Planificación | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Metodoloxías / probas | Competencias / Resultados | Horas lectivas (presenciais e virtuais) | Horas traballo autónomo | Horas totais |
| Proba de ensaio | | 2 | 8 | 10 |
| Análise de fontes documentais | | 0 | 6 | 6 |
| Proba obxectiva | | 2 | 30 | 32 |
| Traballos tutelados | | 8 | 45 | 53 |
| Aprendizaxe colaborativa | | 20 | 6 | 26 |
| Seminario | | 14 | 0 | 14 |
| Actividades iniciais | | 3 | 0 | 3 |
| Atención personalizada | | 6 | 0 | 6 |
| *Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado | | | | |

| Metodoloxías | |
|---|---|
| Metodoloxías | Descrición |

| | |
|---|---|
| Proba de ensaio | Proba escrita onde realizares unha síntese individual dos coñecementos realizados ao longo do ciclo formativo. Sobre un suposto inicial tratarase de desenvolver un traballo creativo e cognitivo que implique relacionar todo o contido ao longo desta temporalización. Para elo contarase con tódolo material compilado ao longo deste tempo para consultar, relacionar, compilar... |
| Análise de fontes documentais | Metodoloxía na que terá que elaborar informes temáticos acerca de demandas concretas cos centros de interés na asignatura a partir da observación de alumnado de educación primaria. Todo isto farase indagando e buscando información así como realizando pequenas incursións na bibliografía e fontes documentais a través dun proceso de investigación en pequenos grupos de traballo. |
| Proba obxectiva | Proba escrita utilizada para a avaliación sumativa da aprendizaxe dos contidos teóricos e prácticos. Será realizada en función de preguntas tipo con duas respostas posible: verdadeiro-falso. Será realizada ao remate do período formal computándose os error. |
| Traballos tutelados | Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma do alumnado baixo a tutela do profesor en escenarios alleos ao da aula. Trátase de identificar, analizar e estudar as características evolutivas do alumnado de primaria a través da observación, de autoinformes e de estudos co obxeto a poder comprender como actúan, como pensan e como se desenvolven do xeito mais real posible. |
| Aprendizaxe colaborativa | Trátase de xerar actividades de interacción entre o alumnado que supoñan por en funcionamento tanto a capacidade de aprender socialmente como o de crear novos esquemas de coñecemento social na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas relativas a cada tema asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo |
| Seminario | A introdución dos temas, o plantexamento de propostas actuais e contemporáneas acerca do coñcemento deste intervalo de edade supón a finalidade de crear contextos de aprendizaxe e posibilitar construcción de coñecementos en cada módulo de aprendizaxe así como na tarefa de inicializar o coñecemento de contidos e estimular a súa búsqueda e indagación así como a función dos mesmos para o futuro mestre/a |
| Actividades iniciais | Actividades que se levarán a cabo no inicio do proceso de ensino-aprendizaxe a fin de establecer as competencias, intereses e/ou motivacións iniciais que posúe o alumnado así como a explicación da finalidade que pretendemos coa asignatura e o seu lugar no proceso de ensinar e aprender. Así mesmo, pretenderemos estimular o coñcemento e actividade co obxeto de que participen na búsqueda e construcción de coñecemento novo. |

| Atención personalizada | |
|---|---|
| **Metodoloxías** | **Descrición** |
| Aprendizaxe colaborativa<br>Traballos tutelados<br>Análise de fontes documentais | A atención personalizada realizarase tanto no escenario da aula como en titorías. Consistirá en guiar e tutelar o proceso da aprendizaxe dos grupos de traballo nas distintas actividades de tipo teórico e práctico e na elaboración dos informes pertinentes. Todo isto farase coa finalidade de facilitar que o alumnado comprenda significativamente a información, a integre na súa estrutura de coñecementos e se implique activamente. Asimesmo, a laboura desta é centrar ao alumnos, satisfacer as suas demandas para o ensino e aprendizaxe así como plantexar dúbidas, satisfacer a curiosidade e experimentar a actividade de aprender e construir coñecemento |

| Avaliación | | | |
|---|---|---|---|
| **Metodoloxías** | **Competencias / Resultados** | **Descrición** | **Cualificación** |
| Aprendizaxe colaborativa | | Traballo realizado en pequenos grupos que consiste na realización de actividades a facer maioritariamente na aula para cada un dos temas. Estas actividades colaborativas serán basicamente de orientación-execución ou demostración-práctica. | 15 |
| Traballos tutelados | | Trátase de identificar, analizar e estudar algunhas das características psicoevolutivas dunha pequena mostra de alumnado de primaria e elaborar informes/artigos en base aos datos obtidos. Estes traballos faranse en grupos non superiores a catro persoas. | 25 |
| Proba obxectiva | | Farase unha proba escrita para avaliar os coñecementos teóricos da materia, a través de preguntas de resposta breve e múltiple. | 25 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| Análise de fontes documentais | | Traballo en grupos para elaborar informes de casos psicoevolutivos, a partir da observación participativa ou da aplicación de probas a alumnado de 6-12 anos. | 15 |
| Proba de ensaio | | Será unha proba escrita individual a desenvolver sobre un suposto teórico con todo o material que o alumno/a considere oportuno. Realizarase ao remate do ciclo formativo e versará sobre os coñecementos da asignatura | 20 |

**Observacións avaliación**

Opción A. ALUMNADO QUE ASISTE E PARTICIPA NA AULA (> 85%):
O sumatorio das cualificacións obtidas na aprendizaxe colaborativa (máx. 4) e na proba de ensaio (máx. 6) constitúe a cualificación dos coñecementos teóricos.
O sumatorio das cualificacións obtidas nos traballos tutelados e estudo de fontes (máx. 10) constitúe a cualificación dos coñecementos prácticos.
A cualificación final será a media entre a cualificación dos coñecementos teóricos e prácticos (esta media só se realizará cando en cada unha das partes se obteña un mínimo de 4).

Opción B. ALUMNADO QUE NON ASISTE NA AULA (< 85%)
A avaliación farase en función da media entre a cualificación obtida na proba obxectiva (máx. 8) e o sumatorio dos traballos tutelados e estudo de casos (máx. 10) (esta media só se realizará cando en cada unha das partes se obteña un mínimo de 4).

Opción C. ALUMNADO DE OUTRAS CONVOCATORIAS
A avaliación farase en función da media entre a cualificación obtida na proba obxectiva (máx. 10) e o sumatorio dos traballos tutelados e estudo de casos (máx. 10) (esta media só se realizará cando en cada unha das partes se obteña un mínimo de 4).

NOTAS.
1. No caso de terse aprobada só unha das partes (teoría ou práctica), esta manterase aprobada noutras convocatorias (máximo 4 cursos académicos).
2. A cualificación de NP darase a aquel alumnado que non participa de ningunha das metodoloxías de avaliación descritas

**Fontes de información**

| | |
|---|---|
| **Bibliografía básica** | - (). .<br>MANUAIS, TEXTOS E COMPILACIÓNS XERAIS BERGER, K.S. e THOMPSON, R.A. (1997): Psicología del desarrollo: Infancia y adolescencia. Madrid: Editorial Médica Panamericana. BERK, L.E. (1999): Desarrollo del niño y del adolescente. Madrid: Prentice Hall. CORDOBA, A.I; DESCALS, A. E GIL, M.D. (Coords.) (2006): Psicología del Desarrollo en la Edad Escolar. Madrid: Pirámide. CORRAL, A., GUTIERREZ, F. e HERRANZ, P. (1997): Psicología evolutiva. Tomo I. Madrid: UNED. CRAIG, G.J. (2001): Desarrollo psicológico. México: Prentice Hall (8ª ed.). DELVAL, J. (1994): El desarrollo humano. Madrid: Siglo XXI FELMAN, R.S. (2008): Desarrollo en la infancia. México: Prentice Hall (4ª ed.) GARCÍA MADRUGA, J.A. e LACASA, P. (Dirs.) (1990): Psicología evolutiva. 2 vols. Madrid: UNED. GONZÁLEZ, E. (Coord.) (2000): Psicología del ciclo vital. Madrid: CCS HERRANZ, P. e DELGADO, B. (Coords.) (2002): Psicología del desarrollo y de la educación. Vol. 1: Psicología del desarrollo. Madrid: UNED. HOFFMAN, L., PARIS, S. e HALL, E. (1995): Psicología del desarrollo hoy. Vol. 1. Madrid: McGraw Hill (6ª Ed.) MIETZEL, G. (2005): Claves de la psicología evolutiva. Infancia y juventud. Barcelona: Herder. MIRAS, F.; SALVADOR, F. e ÁLVAREZ, J. (2001): Psicología de la educación y del desarrollo en la edad escolar. Granada: Grupo Editorial Universitario MORALEDA, M. (1992): Psicología del desarrollo. Infancia, adolescencia, madurez y senectud. Barcelona: Boixareu Universitaria PALACIOS, J.; MARCHESI, A. e COLL, C. (Comps.) (1990): Desarrollo psicológico y educación, I. Psicología evolutiva. Madrid: Alianza Psicológica. PALACIOS, J.; MARCHESI, A. e COLL, C. (Comps.) (2002): Desarrollo psicológico y educación, I. Psicología evolutiva. Madrid: Alianza. Psicología y Educación (2ª ed.) PAPALIA, D.E., WENDKOS, S. e DUSKIN, R. (2005): Desarrollo humano. Madrid: McGraw-Hill (9ªed.) PERINAT, A. (1998): Psicología del desarrollo. Un enfoque sistémico. Barcelona: EDHASA PERINAT, A. (2002): Psicología del desarrollo. Del nacimiento al final de la adolescencia. Barcelona: UOC. RICE, F.P (2000): Desarrollo humano. Estudo del ciclo vital. México: Prentice- Hall. RUBIO, R. (1992): Psicología del desarrollo. Madrid: CCS. SANTROCK, J.W. (2003): Psicología del desarrollo en la infancia. Madrid: McGraw-Hill (7ª ed.) SILVESTRE, N. e SOLE, M.R. (1993): Psicología evolutiva. Infancia, preadolescencia. Barcelona: CEAC TRIANES, M.V. e GALLARDO, J.A. (Coords) (1998): Psicología de la educación y del desarrollo. Madrid: Pirámide. TRIANES, M.V. e GALLARDO, J.A. (Coords) (2004): Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares. Madrid: Pirámide. |
| **Bibliografía complementaria** | |

| Recomendacións |
|---|
| **Materias que se recomenda ter cursado previamente** |
| |
| **Materias que se recomenda cursar simultaneamente** |
| |
| **Materias que continúan o temario** |
| |
| **Observacións** |
| |

**(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías**